

G2G2B2B<H2H*

**[Publiskā un privātā sektora lietotājs ir cilvēks.
Cilvēks pieprasa cilvēcību.]**

Valsts kanceleja

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Barbara Ābele

Latvijas Mākslas akadēmija,
Dizaina nodaļa,
LR KM Dizaina konsultatīvā
padome

dizaina ekosistēma Latvijā,
dizaina pielietošana stratēģiskās
attīstības procesos

Elena Solovjova

FOLD, pakalpojumu dizains

Rūdolfs Strēlis

Ekonomikas
ministrija

dizaina komponentes izmantošana
valsts pārvaldē

~~cilvēktiesības~~ dizaintiesības ir
ikvienam cilvēkam neatkarīgi no viņa
rases, tautības, ādas krāsas, valodas,
dzimuma, vecuma, veselības stāvokļa,
sociālās izcelsmes, ticības, politiskās
pārliecības, seksuālās orientācijas vai
citiem apstākļiem.

<http://www.tiesibsargs.lv/tiesibu-akti/ano-dokumenti/ano-vispareja-cilvektiesibu-deklaracija/>

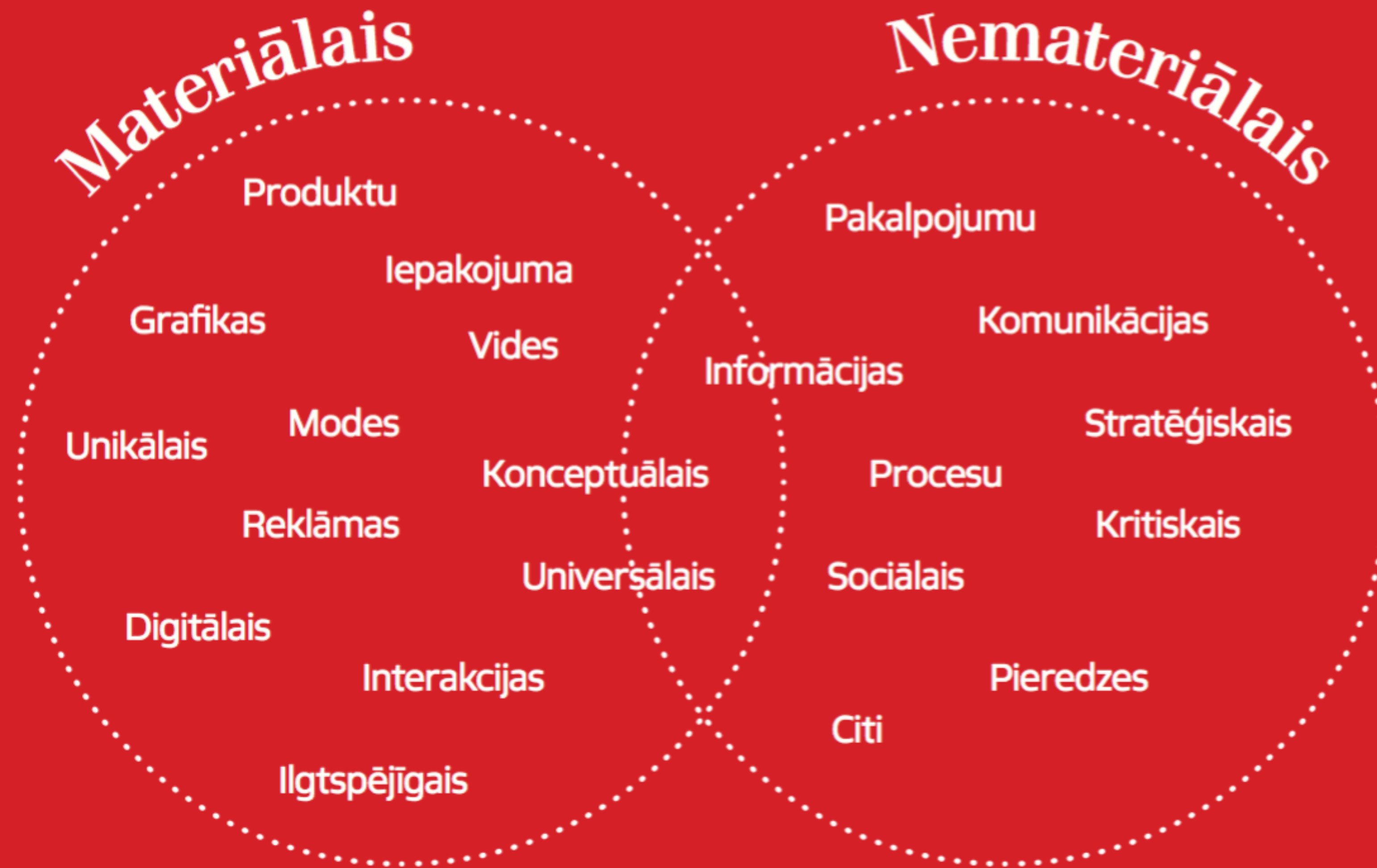

Dizaina ekosistēma Latvijā

Dizains ir stratēģiskās attīstības process, pieeja un veids, kā identificēt un risināt problēmas. Efektīva dizaina izmantošana attiecas gan uz rezultātu, gan arī procesu, akcentējot dizaina domāšanas nozīmi visos lēmumu pieņemšanas un vadības līmeņos.

Sabiedrības mijiedarbība ar dizainu

PRECES Pārtikas, pirmās nepieciešamības, mājsaimniecības, darba vides, luksusa. To dizainam jāveicina pieejamība, kvalitāte, kā arī ērta un droša lietojamība. Precēm jārada pēc iespējas mazāks kaitējums apkārtējai videi gan ražošanas, gan lietošanas posmā.	PAKALPOJUMI Tirdzniecība, transports, aizsardzība, apdrošināšana, viesmīlība, finanses, komunālie u. c. Pakalpojumu īpatsvars Latvijā veido 60 % no IK. Ja šāds lielums valsts ekonomikā tiktu pilnveidots ar attiecīgi dizainētām kvalitātēm, tas, neapšaubāmi, vairotu konkurētspēju.	SOCIĀLIE PAKALPOJUMI Sociālā palīdzība, ko nodrošina valsts un pašvaldības. Labi dizainēts pakalpojums aprūpējamo personu integrē un motivē aktīvai darbībai, tādējādi mazinot izdevumu slogu pārējai sabiedrībai.	SABIEDRISKIE PAKALPOJUMI Enerģētika, ūdenssaimniecība, elektroniskie sakari, pasts, sadzīves atkritumu apsaimniekošana. Speciāli izdalīta, ar likumu regulējama pakalpojumu grupa, kuras raksturlielumiem vajadzētu būt ne vien cenu politikai, pieejamībai, avotu diversifikācijai un enerģētiskajai drošībai, bet arī saprotami dizainētai informācijai un ērtai lietojamībai.
SABIEDRĪBA Nevalstisko organizāciju un citu sabiedrisko organizāciju līdzdalība. Sabiedrības aktīvāko daļu raksturo prasme definēt un risināt savas problēmas, kas ir daļa no procesa dizaina.			VALSTS UN PAŠVALDĪBAS PAKALPOJUMI Izglītība, veselības aprūpe, kultūra, nodarbinātība, tiesību aizsardzība. Uz sabiedrības labbūtību, ērtību, drošību vērsta valsts un pašvaldību darbība ar dažādām sabiedrības grupām pieejamu, iekļaujošu, saprotamu formātu un iesaisti.
DROŠĪBA Individa drošība, mājokļa drošība, valsts un teritoriālā drošība. Dažādu drošības dimensiju veidošanā izmantota dizaina domāšana un metodes. Šajā procesā iekļautas visas dizaina darbības jomas – informācija, vide, stratēģija, produkti, pakalpojumi u. c.			TIESĪBU AKTI Satversme, likumi, tiesiskā palāvība, sabiedriskais līgums. Saprotamība, kompakts un pastāvība ir kvalitātes, kas ar dizaina starpniecību būtu pieejamas plašākai sabiedrībai, neatstājot tik daudz vietas interpretācijai.
VIDE Vides pieejamība, dizains visiem, ekoloģija. Dizains ir līdzdalīgs gan vides kvalitātē un pieejamībā, gan arī tās saglabāšanā un nenoplicināšanā.	INFORMĀCIJA Jebkurā preču, pakalpojumu, vides un mediju jomā. Informācijai ir jābūt saprotamai tās lietotājam. Dizains ir nekvalitatīvs, ja tās adresāts to nesaņem, nevar nolasīt vai tiek maldināts.	NODOKĻI Nodokļu politika. Ilgtermīga, samērīga, pastāvīga, skaidra un caurskatāma nodokļu sistēma veicina attīstību.	DARBS Darba vide, tehnoloģijas, sociālā uzņēmējdarbība. To veido ne vien piemērots priekšmetiskais un tehnoloģiskais aprīkojums, bet arī stratēģija, ko, pielietojot dizaina domāšanu, izstrādājusi uzņēmuma vadība. Tāpat arī darbinieku integrācija un psiholoģiskais klimats.

Cik augstu vēl kāpsim?

Dizaina kāpnes ļauj kompānijām un organizācijām identificēt, kurā kompetences skalas posmā tās atrodas.

Avots: *Innobarometer 2015* - inovāciju tendences ES uzņēmumos
(*Innobarometer 2015 -The innovation trends at EU enterprises*).

Adoptēts: Dizaina pakāpienu modelis, Dānijas dizaina centrs (2001).

Design Ladder framework, Danish Design Centre (2001).

Stratēģiskais dizains

kā rīks valsts/pašvaldību plānos un darbos

Pakalpojumu dizains

ir starpdisciplināra metode vai metožu kopums pakalpojumu radīšanai un esošu pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai.

Tas palīdz plānot un organizēt iesaistīto cilvēku darbību, infrastruktūru, komunikāciju un resursus, ar mērķi uzlabot pakalpojumu sniedzēja un klientu saskarsmi.

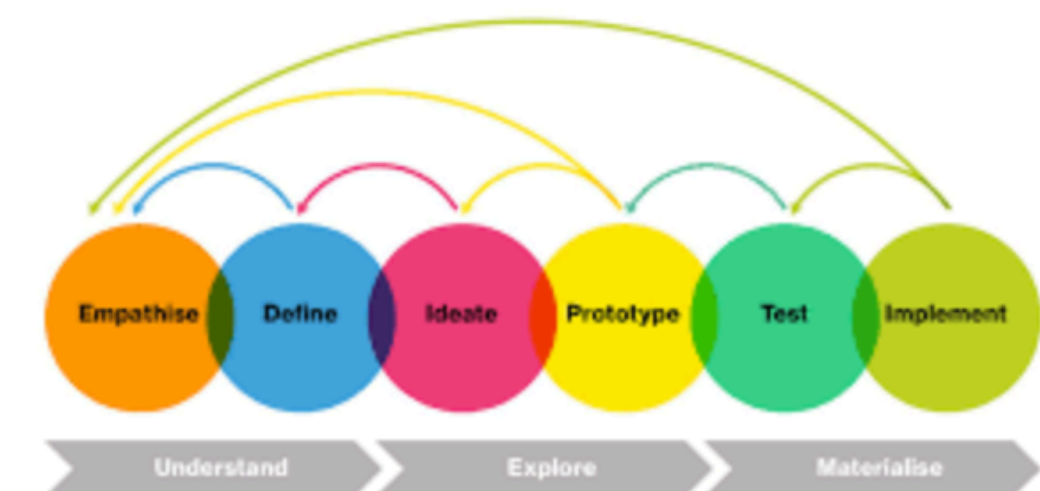
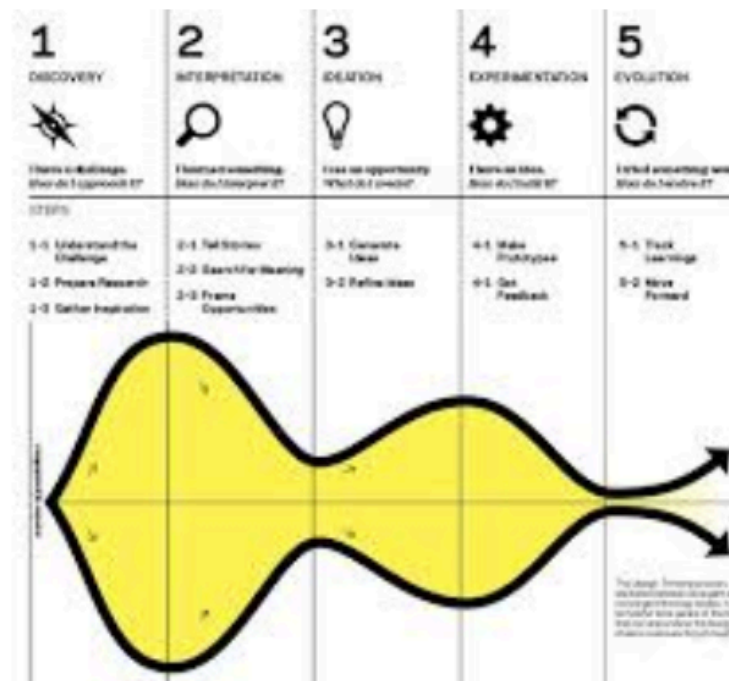
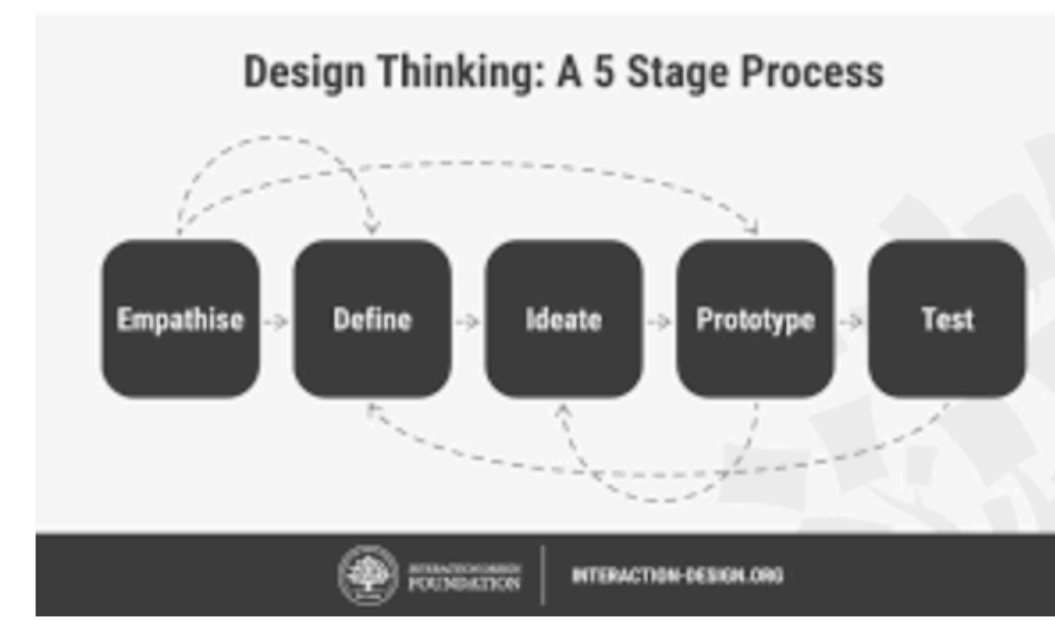
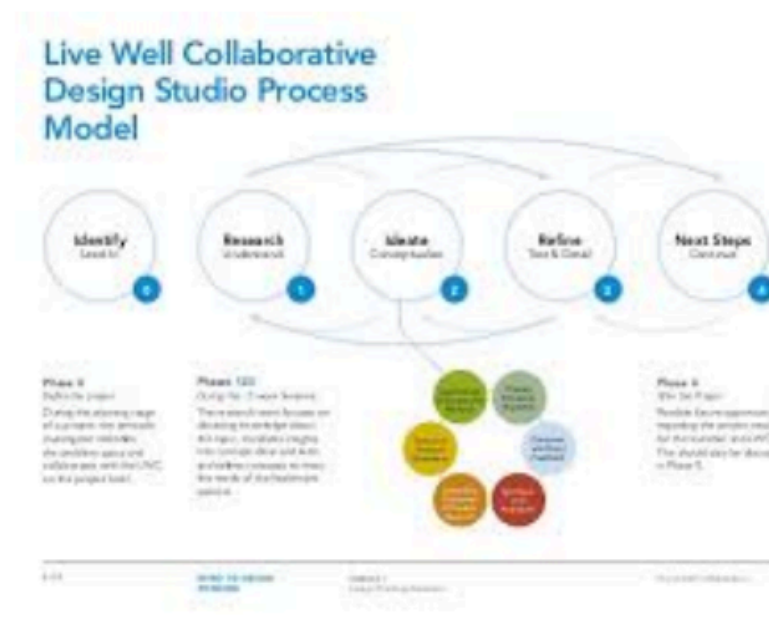
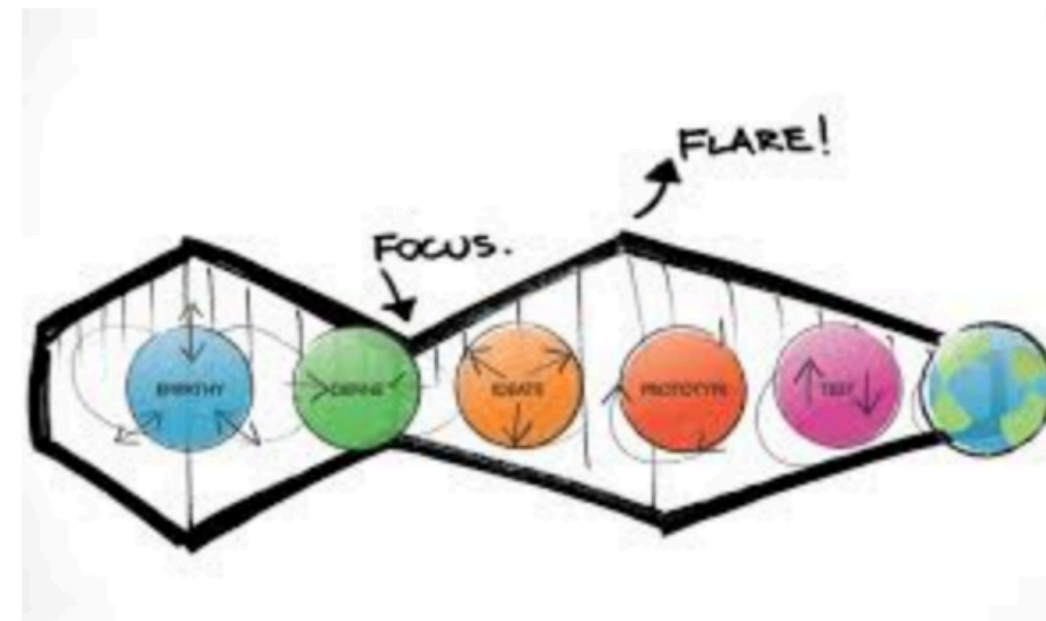
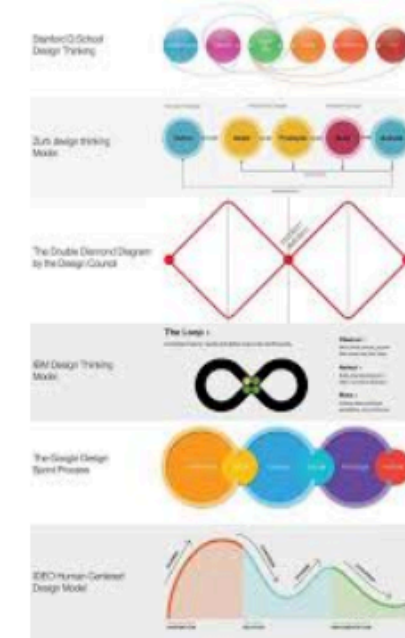
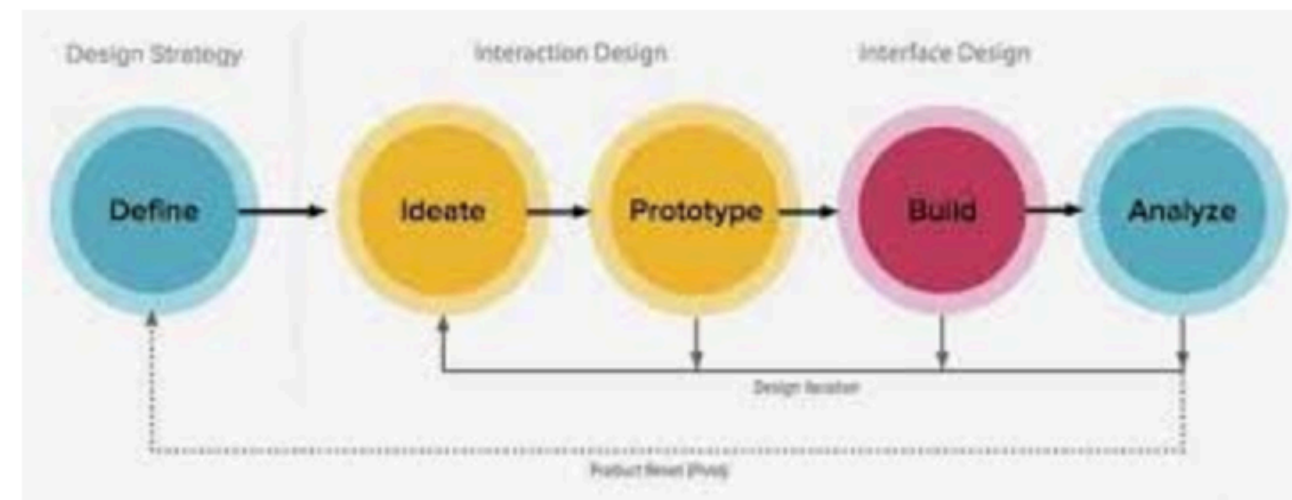
– Service Design Network

73.9% no ES IKP

70.8% no LV IKP

**Kas ir
dizaina
domāšana?**

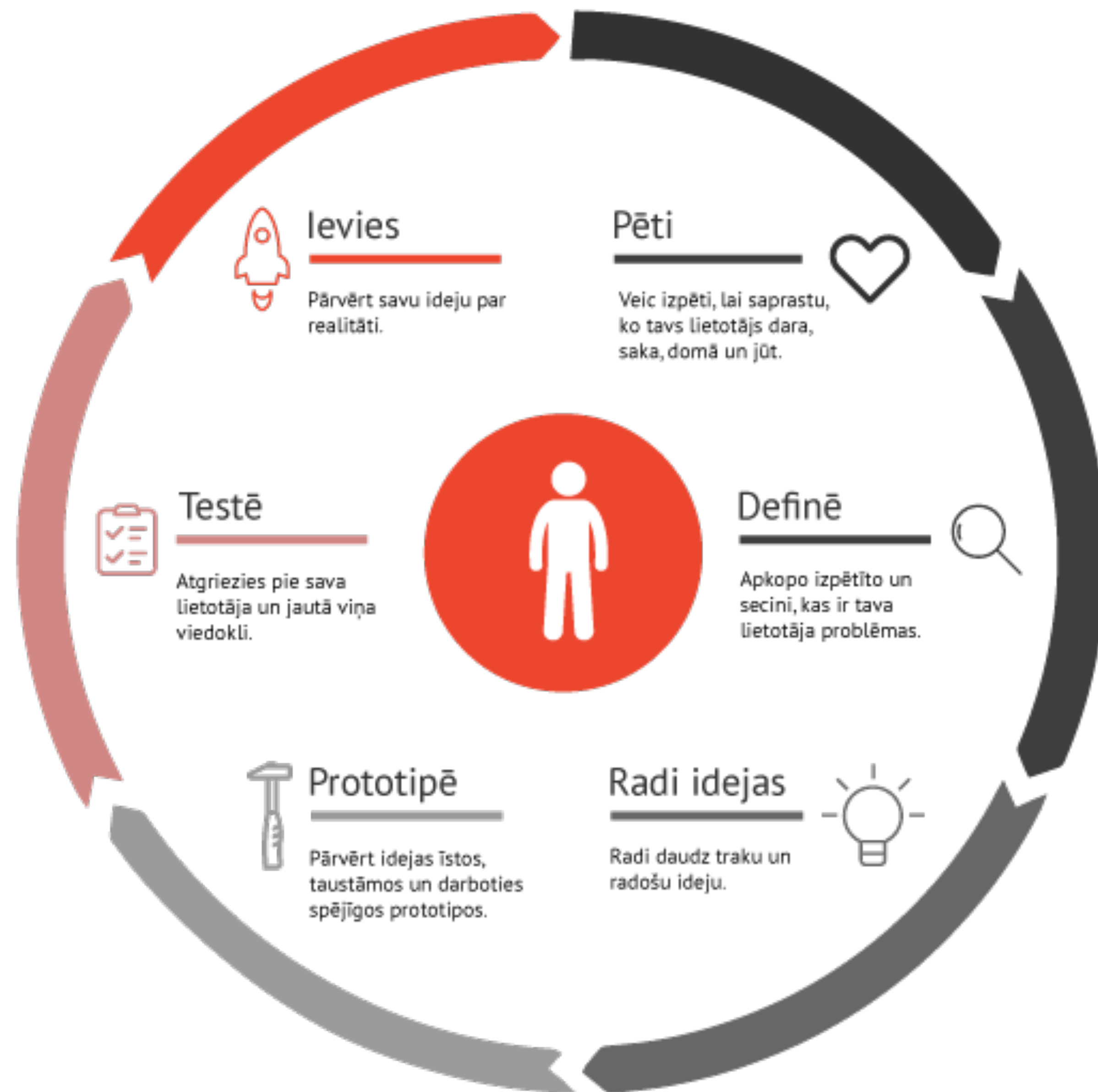

domāšanas veids

metode

**Dizaina domāšana ir domāšanas veids un metode.
Metode ir taustāms domāšanas veida atspoguļojums.**

FRONT STAGE

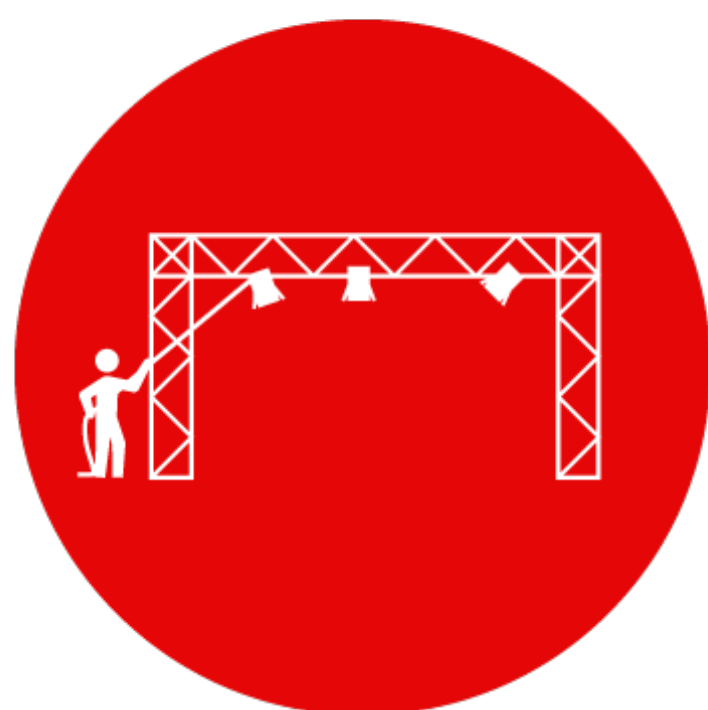
redzams

lietotāja
ceļojums

saskarsmes
punkts

BACK STAGE

neredzams

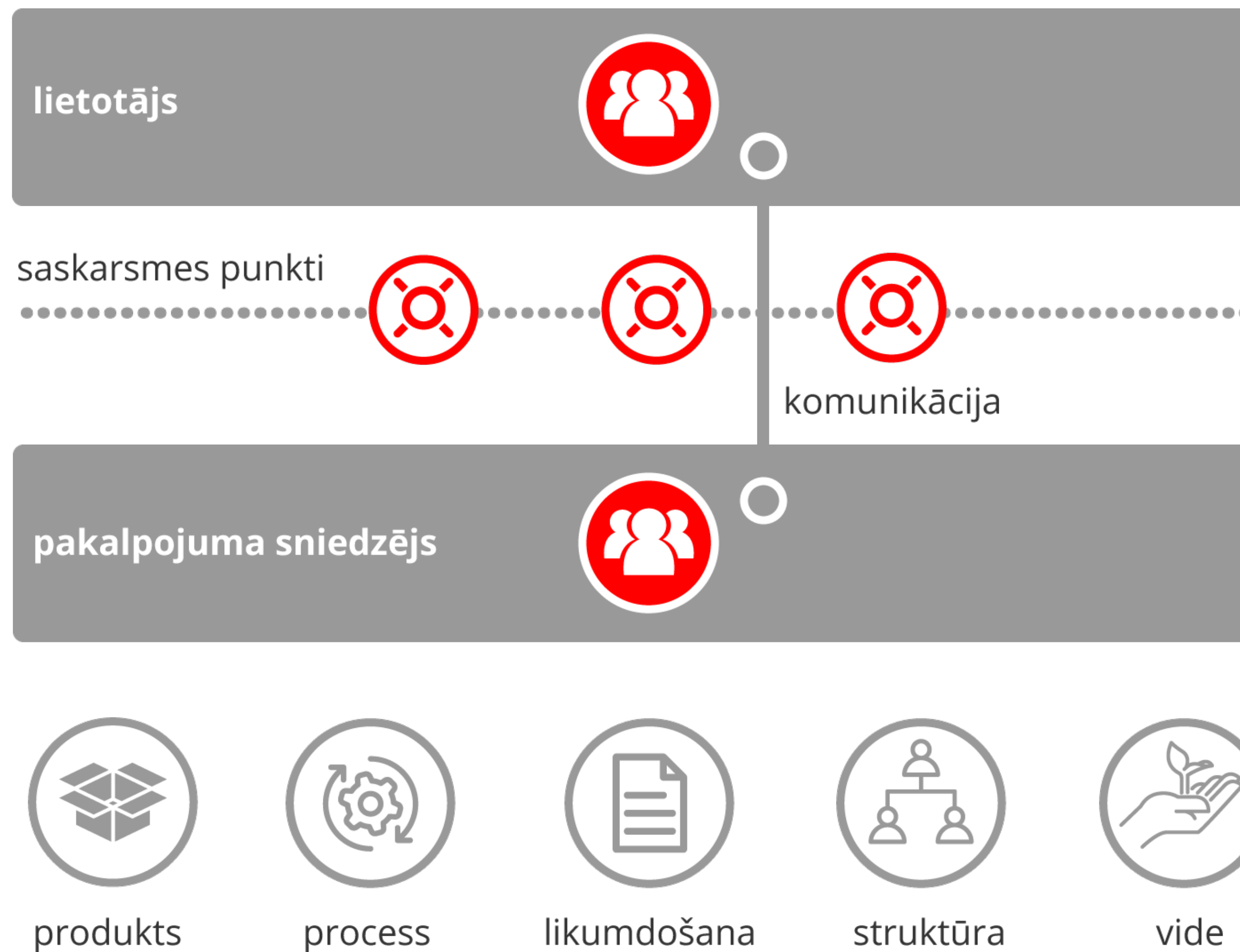

process

produkts

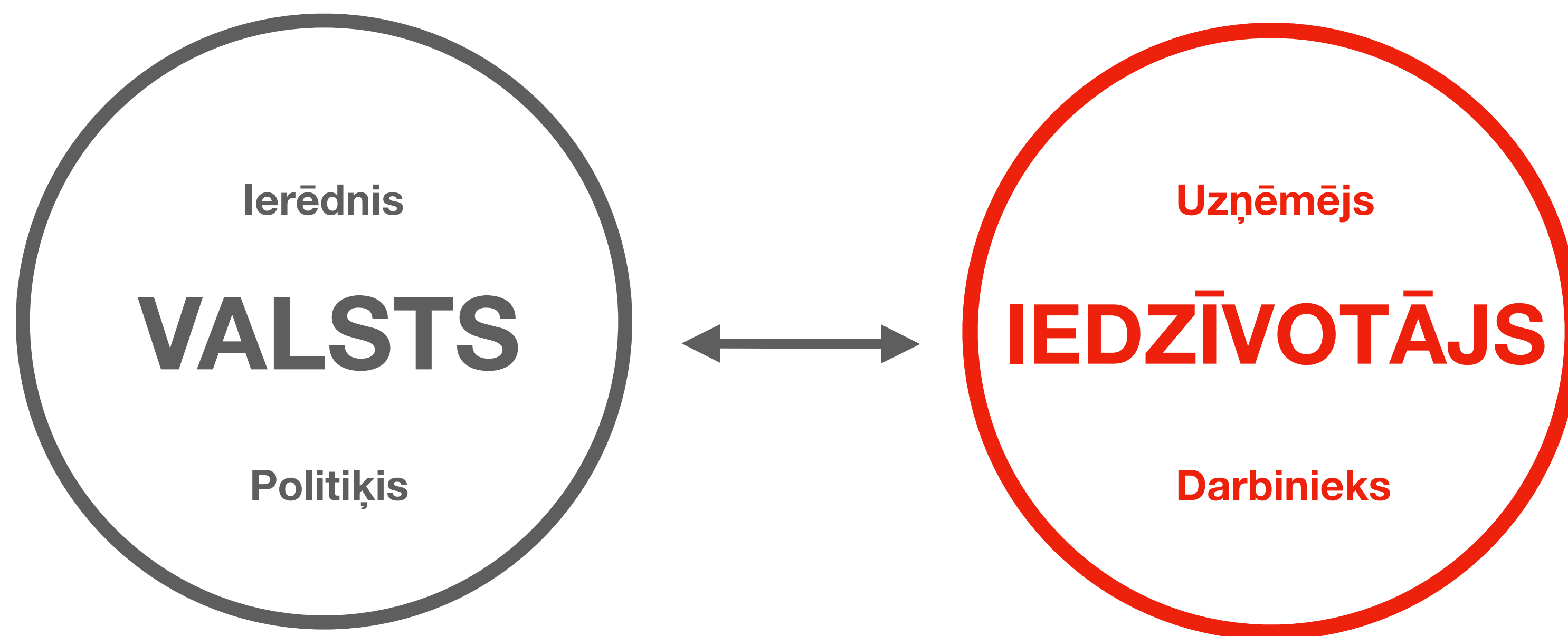
MRI skaneris, Doug Dietz
ASV, 2012

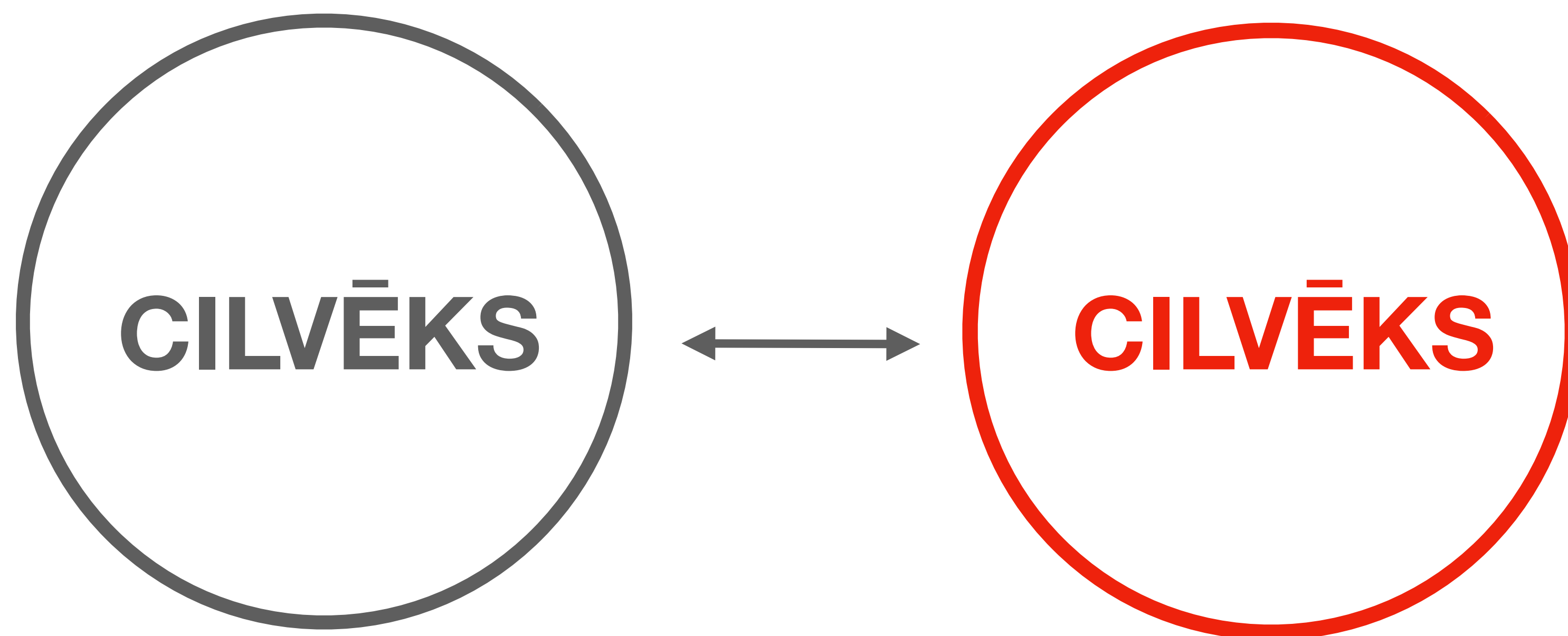

**Digitāls mentorings jauniem
bezdarbniekiem, MindLab, Dānija**

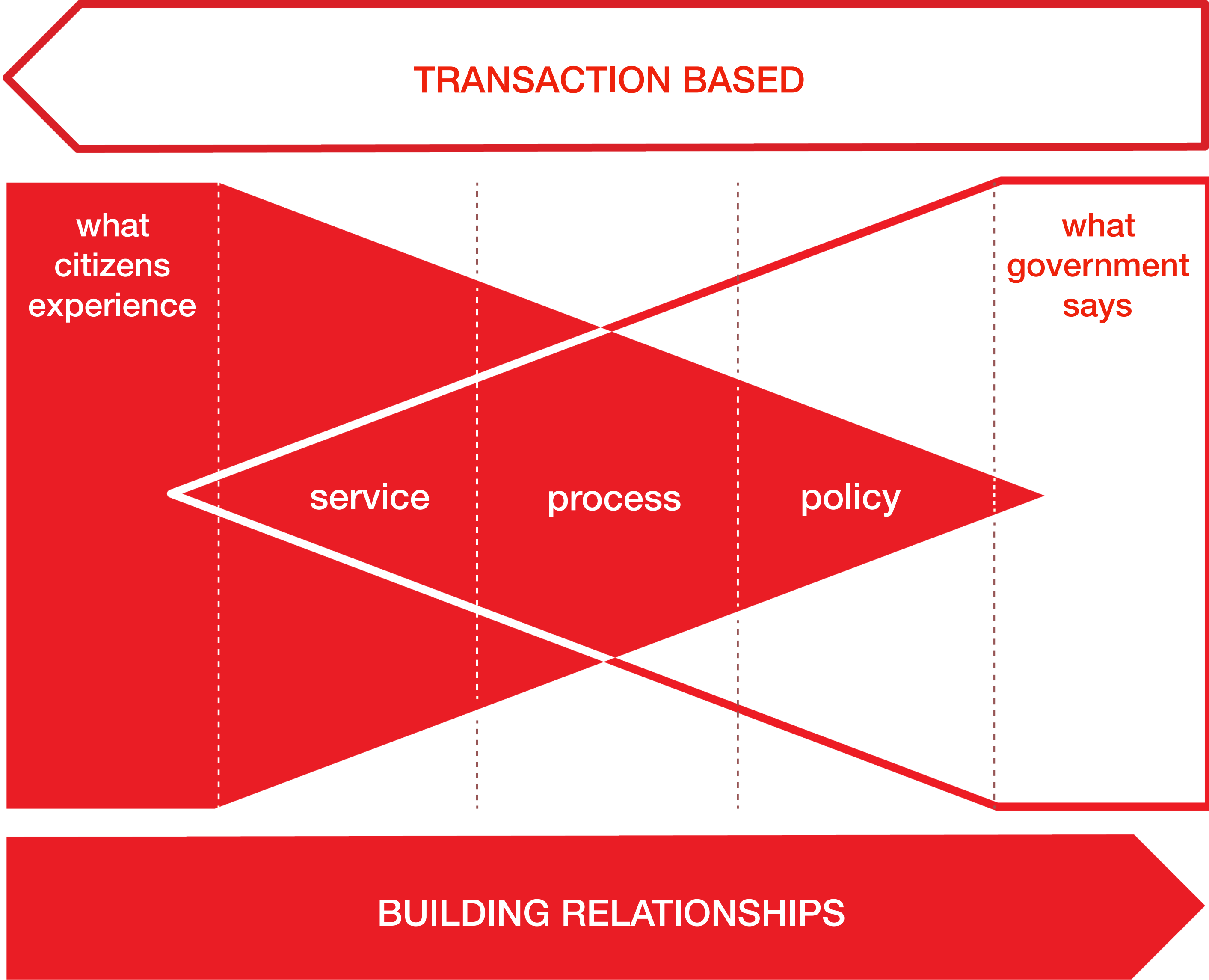

|| Uzlabojot **pieredzi** Tu uzlabo **Efektivitāti** ||

Kvalitatīvie dati

Kvantitatīvie dati

valoda kā informācijas nesējs

CILVĒCĪBA + SADARBĪBA

[G2G2B2B<H2H*]

Elena Solovjova   Barbara Ābele   Rūdolfs Strēlis

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S   T A V Ā   N Ā K O T N Ē